

Заярнюк О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Холодовська О.Г.

бакалавр

Коверга Я.В.

бакалавр

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СУЧАСНОМУ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТІ: МЕТОДИ ТА АЛГОРИТМИ

Ризик-менеджмент є важливою складовою сучасного менеджменту, орієнтованою на розпізнавання, аналіз, оцінку та мінімізацію ризиків, а також визначення протоколів реагування на ризик-події. Його основна мета полягає у забезпеченні стабільності та стійкості бізнес-процесів підприємства у контексті обставин, що суттєво відхиляються від очікуваних.

Глибока модернізація економіки повоєнної України, безперечно, буде супроводжуватися певними викликами та ризиками. Ефективне ведення ризик-менеджменту сприятиме зниженню негативних наслідків та збільшуватиме можливості для прискорення відновлення країни та зміцнення стійкості економічних суб'єктів.

Планування та підготовка до такої діяльності вже на часі, оскільки, це фактично, означає, виживання української держави в довгостроковій перспективі. Логічно припустити, що найбільшим ризиком, яким мають опікуватися менеджери українських підприємств є війна на території України та небезпека її повернення після перемоги. Поміж тим, Transparency International Ukraine, організація-представник глобального руху Transparency International, стверджує, що розвиткові українського бізнесу суттєво перешкоджає корупційний ризик. Так, у результаті дослідження, проведеного цією організацією у 2023 році було виявлено, що 73% українців та 80% представників бізнесу найсуттєвішим ризиком вважають повернення корупційних схем та недоброчесних практик у процеси відбудови української економіки. Більше 70% бізнес-лідерів занепокоєні відсутністю надійних способів контролю недопущення розкрадання бюджетних коштів [1].

У цьому зв'язку об'єктивно зростає роль штучного інтелекту, що може мати значний антикорупційний ефект через впровадження підходів, які забезпечують прозорість, економічну ефективність і соціальну відповідальність у державному управлінні та бізнесі.

Так, штучний інтелект може стати потужним інструментом у подоланні корупційних ризиків, оскільки він може аналізувати великі обсяги даних, що стосуються фінансових операцій, закупівель та інших транзакцій. Алгоритми машинного навчання можуть виявляти аномальні схеми у фінансових розрахунках, прогнозувати ризики корупції в різних сферах на основі аналізу даних, в реальному часі моніторити перебіг реалізації великих інфраструктурних

проектів або програм, що фінансуються з державного бюджету, виявляти недекларовані майнові активи, недоброчесну діяльність чи неправомірне збагачення посадових осіб.

Окрім того, штучний інтелект дає інші виняткові можливості для розвитку ризик-менеджменту на підприємстві. Так, алгоритми штучного інтелекту сьогодні можуть ідентифікувати людину, відшукати помилки, створювати рекомендації, проводити різноманітні монотонні операції та обробляти великі обсяги даних. Штучний інтелект може сприяти запобіганню ризиків у маркетингу підприємства, аналізуючи інформацію про покупців і створюючи персоналізовані запитання як реакцію на їх потреби і попередні покупки [2].

До прикладу, машинне навчання створює можливості у ризик-менеджменті використовувати аналіз ретроспективної інформації про несприятливі події для створення моделей прогнозування майбутніх ризиків, які можуть виникнути через мінливість умов зовнішнього середовища.

Нейронні мережі імітують роботу людського мозку і використовуються для вирішення складних виробничих завдань: розпізнавання та класифікації ризиків на основі широкої бази даних.

Генетичні алгоритми підтримують процес еволюції та відбору готових рішень. У ризик-менеджменті генетичні алгоритми можуть бути застосовані для оптимізації стратегій управління ризиками, включаючи вибір оптимального портфеля активів або розподіл ризиків між учасниками проекту.

Штучний інтелект забезпечує розуміння та інтерпретацію людської мови. У ризик-менеджменті аналіз тексту може використовуватися для моніторингу новин, соціальних мереж та інших джерел інформації з метою виявлення потенційних ризиків або сигналів про зміни в економічній, політичній або соціальній сферах.

Отже, інструменти штучного інтелекту можуть значно спростити роботу ризик-менеджерів організацій щодо збору якісної аналітики і розробки протоколів дій у випадку непередбачуваних обставин. За допомогою штучного інтелекту також можна швидко і ефективно прогнозувати майбутню поведінку клієнтів, проаналізувавши історію їх взаємовідносин із підприємством.

Література:

1. Собенко Н. Чого найбільше бояться українці в повоєнній відбудові – опитування Transparency International. URL: <https://suspilne.media/507767-cogo-najbilse-boatsa-ukrainci-v-povoennij-vidbudovi-opituvanna-transparency-international/> (дата звернення: 31.10.2023).
2. Як ставити правильні питання, щоб продавати. URL: <https://telegra.ph/YAk-staviti-praviln%D1%96-pitannya-shchob-prodavati-06-14> (дата звернення: 31.10.2023).